
Wet op het Grondwettelijk Hof

Aangemaakt op 10-10-2025.

Geldend van 01-01-2026 t/m heden

Hoofdstuk I. Het Grondwettelijk Hof in het algemeen

Overwegende:

1. Dat de burger grondwettelijke rechtsbescherming nodig heeft.
2. Dat het parlement politieke grondwettelijke rechtsbescherming nodig heeft.
3. Dat de burger, de boeren en de buitenlui ten opzichte van de overheid grondwettelijke rechtsbescherming nodig hebben.
4. Dat de rechtsstaat politieke grondwettelijke rechtsbescherming nodig heeft.
5. Dat de uitvoerende macht aansporing behoeft voor uitvoering van de sociale grondrechten.
6. Dat de burger grondwettelijke rechtsbescherming nodig heeft tegen binnenlandse en buitenlandse overheden.

En dat de Nederlandse Rechtsstaat is als:

1. De wet wordt gelijk en eerlijk toegepast, zodat niemand boven de wet staat.
2. Er is scheiding der machten tussen de wetgevende, de uitvoerende en de rechterlijke macht.
3. Het gerechtelijk apparaat is onafhankelijk en onpartijdig met open rechtspraak
4. De wet wordt gemaakt door gekozen volksvertegenwoordigers op een open en transparante manier.
5. De wet kan bij iedereen bekend zijn, zodat iedereen zich eraan kan houden.
6. Mensen kunnen alleen worden gestraft in overeenstemming met de wet
7. Niemand wordt ongunstig onderworpen aan een wetswijziging met terugwerkende kracht of vervolgd voor een misdrijf dat niet bekend was bij de wet toen het werd gepleegd.
8. Overheidsinstanties treden op als model gerechtigden.
9. Er is een eerlijk en snel proces.
10. Alle mensen worden verondersteld onschuldig te zijn totdat het tegendeel is bewezen en hebben het recht om te zwijgen en zijn niet verplicht zichzelf te beschuldigen.

Afdeling 1. Taak en Samenstelling

Artikel 1

1. Het Grondwettelijk Hof bestaat uit een president en ten hoogste 20 rechters.
2. Bij koninklijk besluit worden de rechters in het Grondwettelijk Hof beëdigd.
3. Het Grondwettelijk Hof is gevestigd in Tiel.
4. Het Grondwettelijk Hof geeft gevraagd en ongevraagd bindend advies over wetten of verdragen.
5. Het Grondwettelijk Hof spreekt uit over de Rechtsstaat.
6. Het Grondwettelijk Hof spreekt uit over de Grondwettelijke grondrechten.
7. Het Grondwettelijk Hof spreekt uit over de sociale rechten genoemd in de Grondwet.
8. Het Grondwettelijk Hof spreekt uit over de Kieswet, de Provinciale Wet en de Gemeente Wet.
9. Het Grondwettelijk Hof spreekt bindend gevraagd en ongevraagd uit.
10. Het Grondwettelijk Hof stelt bij de uitspraak een redelijke termijn vast waarin de uitspraak gerealiseerd moet zijn.
11. Bij de uitspraak stelt het Grondwettelijk Hof de categorie voor de dwangsom voor overschrijding van de termijn per dag vast.

Artikel 2

1. De president en de rechters worden bij koninklijk besluit op voordracht van Onze Minister van Justitie voor het leven benoemd. Vacatures worden in de Staatscourant gepubliceerd onder opgave van het profiel van de gezochte kandidaat of kandidaten. De Tweede Kamer der Staten-Generaal voert ten minste eenmaal per maand overleg met de president over de vacatures.
2. Voor de benoeming van de president wordt het Grondwettelijk Hof gehoord. Voor de benoeming van de rechters doet het Grondwettelijk Hof een aanbeveling. De aanbeveling wordt gedaan gehoord het Grondwettelijk Hof waarvan het te benoemen rechterdeel zal uitmaken.
3. De rechters worden bij koninklijk besluit benoemd. De benoeming kan worden gewijzigd, met dien verstande dat een benoeming slechts op verzoek van de rechter kan worden beëindigd.
4. Een rechter kan slechts deelnemen aan de rechtsprekende taak indien:
  - a. haar of hem op grond van het afleggen van een afsluitend examen van een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs door een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Bachelor op het gebied van het recht en ook de graad Master op het gebied van het recht is verleend, of
  - b. hij op grond van het met goed gevolg afleggen van het afsluitend examen van een opleiding op het gebied van het recht aan een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, het recht om de titel meester te voeren heeft verkregen. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de beroepsvereisten.
5. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen graden, verleend door een universiteit, de Open Universiteit of een hogeschool als bedoeld in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, of daaraan gelijkwaardige getuigschriften worden aangewezen die voor de toepasselijkheid van het vierde lid, onderdeel a, gelijk worden gesteld aan de in dat onderdeel bedoelde graad Bachelor op het gebied van het recht.

6. In bijzondere gevallen kan van het vierde lid worden afgeweken.

Artikel 3

1. De president en de rechters worden bij koninklijk besluit ontslagen:

- a. op eigen verzoek, en
- b. met ingang van de eerste dag van de maand, volgend op die, waarin zij de leeftijd van zeventig jaren hebben bereikt.

2. De president en de rechters worden voorts door het Grondwettelijk Hof, bij met redenen omkleed besluit, ontslagen, geschorst, of bij ongeschiktheid wegens ziekte met een andere taak belast, en de rechters worden door de president, bij met redenen omkleed besluit, berispt overeenkomstig hoofdstuk 6A van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren, met dien verstande dat:

- in plaats van «procureur-generaal» wordt gelezen: president;
- in plaats van «plaatsvervangend procureur-generaal» wordt gelezen: de oudste aanwezige rechter, naar rang van benoeming;
- in plaats van «bij een gerecht dan wel binnen het gezagsbereik van Onze Minister» wordt gelezen: binnen het Grondwettelijk Hof dan wel binnen het gezagsbereik van Onze Minister van Justitie;
- in plaats van «functionele autoriteit» wordt gelezen: president;
- het Grondwettelijk Hof de mededeling van een beslissing als bedoeld in artikel 46p, vijfde lid, van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren, doet aan Onze Minister van Justitie.

3. De artikelen 46i, vijfde lid, 46k, vijfde lid, en 46l, tweede lid, van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat wordt gelezen:

- in plaats van «de rechterlijke ambtenaar»: de president of het lid;
- in plaats van «op voordracht van Onze Minister»: op voordracht van Onze Minister van Justitie;
- in plaats van «de Hoge Raad»: het Grondwettelijk Hof.

4. Bij of op grond van, op basis van algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot voorzieningen in verband met zwangerschap, ziekte, arbeidsongeschiktheid en werkloosheid.

Artikel 4

Slechts Nederlanders kunnen worden benoemd tot president of tot rechter.

Artikel 5

1. Onverenigbaar met het ambt van president of lid zijn:

- a. de openbare betrekkingen, aan welke een vaste beloning of toelage is verbonden;
- b. het lidmaatschap van publiekrechtelijke colleges, waarvoor de keuze geschiedt bij op grond van, op basis van wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;
- c. het ambt of beroep van advocaat, notaris, accountant, belastingconsulent of zaakwaarnemer;
- d. betrekkingen waarvan de uitoefening ongewenst is met het oog op een goede vervulling van hun ambt of op de handhaving van hun onpartijdigheid en onafhankelijkheid of van het vertrouwen daarin.

2. Met uitzondering van, onder voorbehoud van indien de onverenigbaarheid ook uit een ander wettelijk voorschrift voortvloeit, kan ten aanzien van een lid op diens verzoek van het eerste lid, onderdeel a, bij koninklijk besluit, het Grondwettelijk Hof gehoord, voor een bepaalde tijd ontheffing worden verleend.

3. Gedurende de ontheffing, bedoeld in het tweede lid, is het lid ontheven van de waarneming van zijn ambt.

4. De bezoldiging wordt gedurende de periode van de ontheffing van de waarneming van zijn ambt ingehouden.
5. De betrekkingen die de president en de rechters buiten hun ambt vervullen worden door de president openbaar gemaakt. De artikelen 44, vijfde tot en met achtste en tiende lid, en 44a, eerste tot en met achtste en tiende lid, van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 6

1. Alvorens hun ambt te aanvaarden leggen de president en de rechters in handen van de Koning de volgende eed (verklaring en belofte) af:

«Ik zweer (verklaar) dat ik, tot het verkrijgen van mijn aanstelling, middellijk noch onmiddellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, aan iemand iets heb gegeven of beloofd.

Ik zweer (verklaar en beloof) dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, van niemand enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan de Koning, dat ik het Statuut voor het Koninkrijk en de Grondwet steeds zal helpen onderhouden en mijn ambt met eerlijkheid, nauwgezetheid en onpartijdigheid zal vervullen. Zo waarlijk helpe mij God almachtig! »

(Dat verklaar en beloof ik»).

2. Deze eed (verklaring en belofte) kan door de rechters ook worden afgelegd in een vergadering van het Grondwettelijk Hof in handen van de president, daartoe door de Koning gemachtigd.

Artikel 7

De president wordt bij verhindering of ontstentenis vervangen door de oudste aanwezige rechter, naar rang van benoeming.

Artikel 7a

Het Grondwettelijk Hof is belast met de taken, bij de artikelen 35 en 38 van de Grondwet aan hem opgedragen.

Afdeling 2. De secretaris en de ambtenaren van staat

Artikel 11

1. Aan het Grondwettelijk Hof worden toegevoegd een secretaris en het nodige aantal ambtenaren van staat.
2. Zij worden bij koninklijk besluit op voordracht van het Grondwettelijk Hof benoemd en bij koninklijk besluit, het Grondwettelijk Hof gehoord, ontslagen.

Artikel 12

1. Voor benoeming tot secretaris of ambtenaar van staat komt in aanmerking degene:
  - a. aan wie op grond van het met goed gevolg afleggen van een afsluitend examen van een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs door een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Bachelor op het gebied van het recht en ook de graad Master op het gebied van het recht is verleend, of
  - b. die op grond van het met goed gevolg afleggen van het afsluitend examen van een opleiding op het gebied van het recht aan een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, het recht om de titel meester te voeren heeft verkregen.

Artikel 5, vierde lid, van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren is van overeenkomstige toepassing.

2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen graden, verleend door een universiteit, de Open Universiteit of een hogeschool als bedoeld in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, of daaraan gelijkwaardige getuigschriften worden aangewezen die voor de toepasselijkheid van het eerste lid, onderdeel a, gelijk worden gesteld aan de in dat onderdeel bedoelde graad Bachelor op het gebied van het recht.
3. In bijzondere gevallen kan van het eerste lid worden afgeweken.

Artikel 13

De secretaris en de ambtenaren van staat leggen alvorens hun ambt te aanvaarden in een vergadering van het Grondwettelijk Hof in handen van de voorzitter, de volgende eed (verklaring en belofte) af:

«Ik zweer (verklaar) dat ik, tot het verkrijgen van mijn aanstelling, middellijk noch onmiddellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, aan iemand iets heb gegeven of beloofd.

Ik zweer (verklaar en beloof) dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, van niemand enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) dat ik al de plichten, aan mijn ambt verbonden, eerlijk en vlijtig zal vervullen.

Zo waarlijk helpe mij God almachtig! »

(Dat verklaar en beloof ik»).

Afdeling 3. Overige bepalingen

Artikel 13a

1. Ten aanzien van de secretaris en de aan het Grondwettelijk Hof toegevoegde ambtenaren gelden de voor alle ambtenaren geldende arbeidsvoorwaarden die zijn opgenomen in de laatstelijk afgesloten collectieve arbeidsovereenkomst voor ambtenaren die op grond van, op basis van een arbeidsovereenkomst met de Staat werkzaam zijn.
2. Op verzoek van het Grondwettelijk Hof kunnen in de collectieve arbeidsovereenkomst, bedoeld in het eerste lid, andere arbeidsvoorwaarden voor de secretaris en de aan het Grondwettelijk Hof toegevoegde ambtenaren worden opgenomen.

Artikel 14

1. Op voorstel van de president regelt het Grondwettelijk Hof zijn werkzaamheden en ook voor zover nodig de overige aangelegenheden welke op het college betrekking hebben en niet uitsluitend de Afdeling advisering of de Afdeling bestuursrechtspraak aangaan.
2. De regeling wordt in de Staatscourant bekendgemaakt.

Artikel 15

1. Het Grondwettelijk Hof beslist bij meerderheid van stemmen.
2. Als de stemmen staken, beslist de stem van de voorzitter der vergadering.
3. Het Grondwettelijk Hof beslist niet, als minder dan de helft van het aantal leden aanwezig is, waaruit het Grondwettelijk Hof, de president inbegrepen, op dat moment bestaat.

Hoofdstuk II. Slotbepalingen

Artikel 16

1. Tegen de president, de rechters kan noch een rechtsvervolgning, noch een rechtsvordering worden ingesteld wegens hetgeen zij tijdens de beraadslaging hebben gezegd, dan wel daaraan schriftelijk hebben overgelegd.
2. Artikel 42 van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren is van overeenkomstige toepassing op de leden van Grondwettelijk Hof, met dien verstande dat in plaats van «Onze Minister» steeds wordt gelezen: de Minister van Justitie.

Artikel 17

Deze wet wordt aangehaald als: Wet op het Grondwettelijk Hof (WGH).

Artikel 18

Bij de inwerkingtreding van deze Wet op het Grondwettelijk Hof, vervalt de Wet College voor de rechten van de mens. De onderhavige casussen bij College voor de rechten van de mens worden overgenomen door het Grondwettelijk Hof.

Artikel 19

Elke vrijdag om 17:00 communiceert de president met de media over de adviezen en uitspraken in de voorgaande week.